

TAPATURMA
VAKUUTUS
KESKUS

Työpaikkakuolemien määrä lähes puolittui – VUOSINA 2009-2018 SATTUNEET KUOLEMAAN JOHTANEET TYÖPAIKKATAPATURMAT

**Tapaturmavakuutuskeskuksen
analyyseja nro 18**

11.4.2019

Työpaikkakuolemien määrä lähes puolittui – Analyysi vuosina 2009-2018 sattuneista kuolemaan johtaneista työpaikkatapaturmista

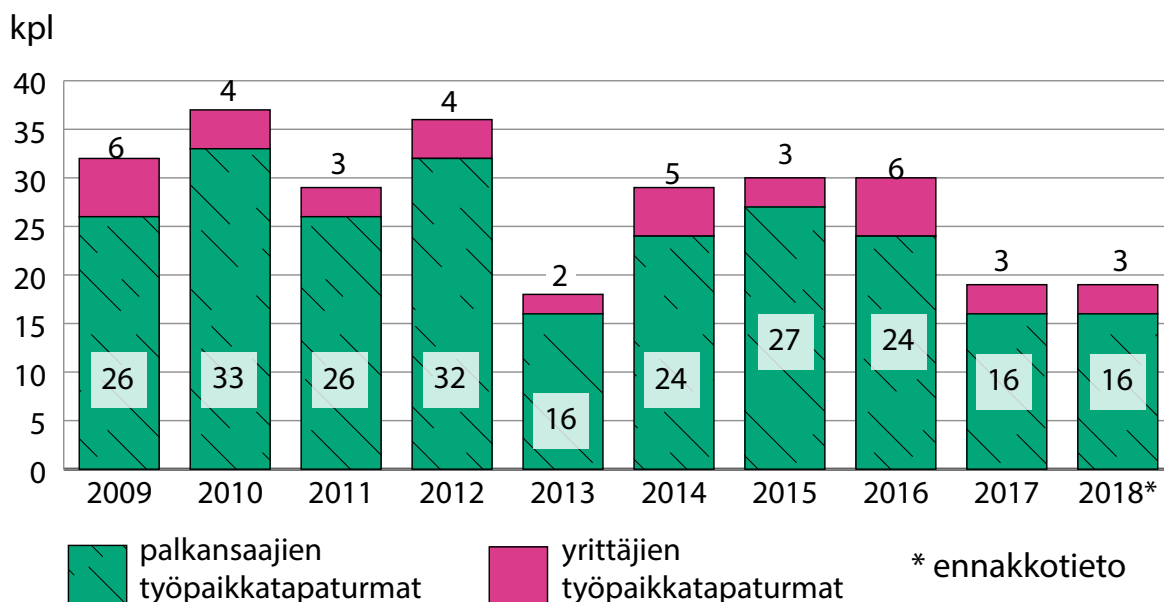
Vuosina 2009-2018 Suomessa sattui yhteensä 279 kuolemaan johtanutta työpaikkatapaturmaa. Näistä merkittävä osa tapahtui kuljetuksen ja varastoinnin, rakentamisen ja teollisuuden toimialoilla. Tässä analyysissä pohditaan, millaisia viimeisen kymmenen vuoden aikana sattuneet työpaikkakuolemat ovat olleet ja millainen suunta kehityksessä on ollut.

TEKSTI: OTTO VEIJOLA, TAPATURMAVAKUUTUSKESKUS

Vuonna 2018 Suomessa sattui TVK:n saamien tietojen* mukaan 19 kuolemaan johtanutta työpaikkatapaturmaa 18:ssa eri onnettomuustapauksessa. Näistä työpaikkakuolemista 16 sattui palkansaajille ja kolme yrittäjille. Kaikki kuolleet henkilöt olivat miehiä ja kaksi heistä ulkomalaisia ulkomaalaisen yrityksen työntekijöitä. Kolmessa tapauksessa kuollut henkilö oli vuokratyöntekijä.

Tilastoidun historian alin työpaikkakuolemien lukumäärä on vuodelta 2013, jolloin 16 palkansaajaa ja 2 yrittäjää kuoli työtapaturmaisesti. Kuolemaan johtaneiden työpaikkatapaturmien määrä on ollut trendiltään kuitenkin laskeva viimeisen kymmenen vuoden ajan. Kymmenen vuotta sitten, vuonna 2009, jolloin työpaikkakuolemien määrä oli siihenastisen tilastoidun historian alhaisin, sattui 32 kuolemaan johtanutta työpaikkatapaturmaa.

Kuvaaja 1. Suomessa vuosina 2009-2018 sattuneet kuolemaan johtaneet työpaikkatapaturmat. Kuvaajan tiedot on esitetty taulukkoliitteessä 1A.

*Vuoden 2018 lukumäärätiedot perustuvat TVK:n tietoon tulleisiin tapauksiin, ei työtapaturma- ja ammattitautirekisteriaineistoon. Lukumäärät voivat vielä muuttua.

Työpaikkakuolemien lukumääriä tarkasteltaessa on huomioitava, että pienikin muutos lukumäärissä voi vuositasonla vaikuttaa merkittävältä, koska tapausten lukumäärä on melko vähäinen. Kuolemaan johtaneet työpaikkatapaturmat ovat yleensä yksittäistapauksia, jolloin trendejä on haasteellista analysoida ja tehdä niiden perusteella johtopäätöksiä. Myös tapausten jakautuminen mm. aliurakointiketjussa useille eri toimialoille ja vahingoittumistavoille luo haasteita selkeiden johtopäätösten tekemiseen.

SUURIN OSA KUOLEMAAN JOHTANEISTA ONNETTOMUUKSISTA VUONNA 2018 SATTUI TEOLLISUUDEN, RAKENTAMISEN JA KULJETUKSEN JA VARASTOINNIN TOIMIALOILLA

Eniten työpaikkakuolemia vuonna 2018 sattui teollisuuden toimialalla (5 palkansaajaa, 1 yrittäjä), rakentamisen toimialalla (5 palkansaajaa, 1 yrittäjä) ja kuljetuksen ja varastoinnin toimialalla pääasiallisesti toimivissa yrityksissä (4 palkansaajaa, 1 yrittäjä). Edellisvuoteen verrattuna näillä toimialoilla palkansaajien työpaikkakuolemien lukumäärät muuttuivat seuraavasti: teollisuus (+1 onnettomuus), rakentaminen (+3 onnettomuutta) ja kuljetus ja varastointi (-1). Yllä mainittujen lisäksi vuonna 2018 kuolemaan johtaneita tapaturmia sattui myös muun palvelutoiminnan (1) ja ympäristön puhtaanapidon (1) toimialoilla.

Näistä kuolemaan johtaneista työpaikkatapaturmista suurin osa sattui rakennustyömailla (5 onnettomuutta), lähinnä varastointiin, kuormaimiseen ja kuorman purkamiseen tarkoitettulla alueella (5), tuotantolaitoksella, tehtaalla tai työpajassa (5).

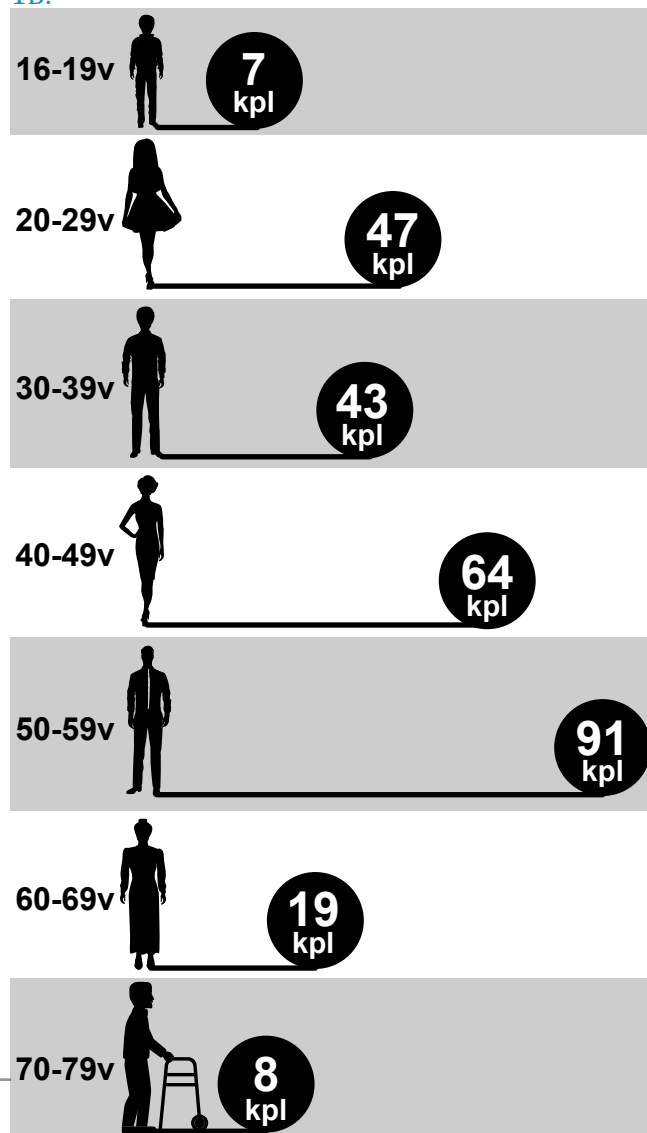
Työpaikkatapaturmissa kuolleet henkilöt työskentelivät pääosin asentamiseen tai rakentamiseen liittyvissä ammateissa (6), koneen tai ajoneuvon kuljettajina (5) ja valmistus tai tuotantotehtävissä (4).

VIIMEISEN KYMMENEN VUODEN AIKANA 279 KUOLEMAAN JOHTANUTTA TYÖPAIKKATAPATURMAA

Vuosina 2009-2018 Suomessa on sattunut yhteensä 279 kuolemaan johtanutta työpaikkatapaturmaa. Näissä työpaikkatapaturmissa kuoli 239 palkansaajaa ja 40 yrittäjää. Merkittävin osa näistä sattui kuljetuksen ja varastoinnin, rakentamisen ja teollisuuden toimialoilla (kts. taulukko 1).

Kuolleista henkilöistä noin 65% oli yli 40 vuotiaita ja noin 92 % (256 kpl) heistä oli miehiä. Eniten kuolemaan johtaneita työpaikkatapaturmia sattui ikäluokassa 50-59 v (91 kpl). Tässä ikäluokassa sattuneista työpaikkakuolemista 9,8 % sattui naisille.

Kuvaaja 2. Suomessa vuosina 2009-2018 sattuneet kuolemaan johtaneet työpaikkatapaturmat ikäluokittain (kpl). Kuvaajan tiedot taulukkomuodossa liitessä 1B.

Taulukko 1. Kuolemaan johtaneet työpaikkatapaturmat v. 2009-2018 toimialoittain

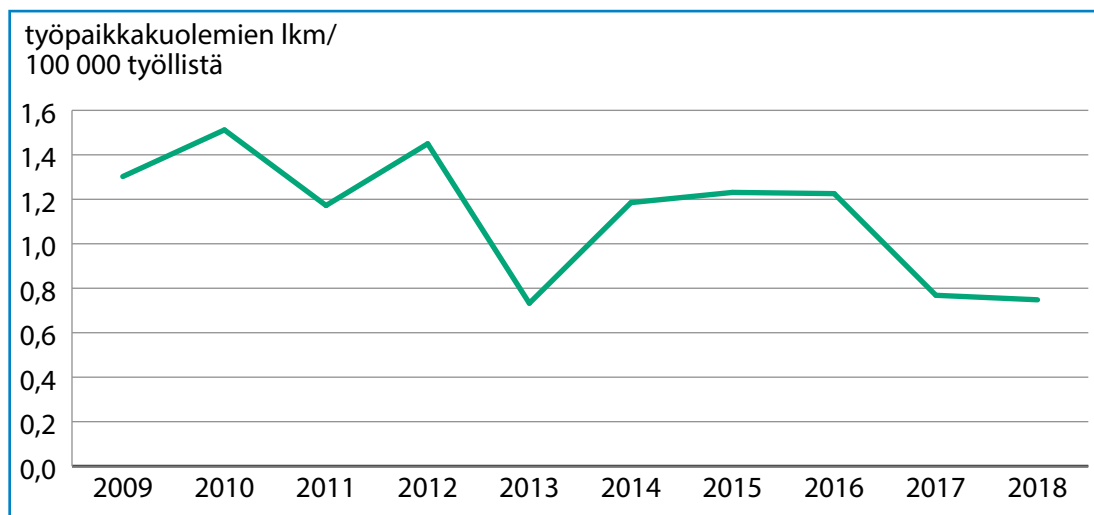
Toimiala	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	YHT.
A Maa-, metsä- ja kalatalous	3	2		1	1		1	2	1		11
B Kaivostoiminta ja louhint	2					1		2			5
C Teollisuus	1	8	1	5	4	4	3	4	4	6	40
D Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jääh	1	1		1							3
E Vesihuolto, viemäri ja jätevesih.				1		1		1	2	1	6
F Rakentaminen	8	7	4	9	4	9	3	9	2	6	61
G Tukku- ja vähittäiskauppa	7	1	4	2	2	1	2		1		20
H Kuljetus ja varastointi	7	8	12	7	5	5	4	4	7	5	64
I Majoitus- ja ravitsemistoiminta				1			4				5
J Informaatio ja viestintä			2				1				3
M Ammatill., tiet.ja tekn. toiminta		3	1	3	1	1		2			11
N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	1	3	1	2		2	5	1	2		17
O Julk. hall. ja maanp., pl. kuntas.	2	3	2	1	1	2	3	4			18
P Koulutus							1				1
Q Terveys- ja sosiaalipalvelut				1			2	1			4
R Taiteet, viihde ja virkistys			2			1					3
S Muu palvelutoiminta				1		2				1	4
T Kotitalouksien toim. työnantajina							1				1
U Kansainvälisten organisaatioiden t.				1							1
(tyhjä)		1									1
Kaikki yhteensä	32	37	29	36	18	29	30	30	19	19	279

KUOLEMAAN JOHTANEIDEN TYÖPAIKKATAPATURMIEN TAAJUUS LASKENUT

Kuvaajassa 3. on esitetty kuolemaan johtaneiden työpaikkatapaturmien (ml. yrittäjät) tapaturmasuhde, eli kuinka paljon työpaikkakuolemia on sattunut suhteessa työllisten (100 000 hlö) määrään. Vuonna 2018 työllisiä oli noin 3,4 % enemmän kuin vuonna 2009, mutta suhdeluku oli 0,55 yksikköä alhaisempi. Tämä kertoo siitä, että vaikka työllisten määrä on kasvanut, on kuolemaan johtaneiden työpaikkatapaturmien määrä

laskenut suhteessa työllisten määrään. Toisin sanoen riski kuolemaan johtavan työtapaturman sattumiseen on vähentynyt viimeisen kymmenen vuoden aikana merkittävästi. Laskennan tarkkuutta heikentää se, että työllisten lukumäärässä ovat mukana maatalousyrittäjät sekä vakuuttamattomat yrittäjät, vaikka tässä tarkastelussa heidän työpaikkakuolemat eivät ole mukana. Työllisten lukumäärät on poimittu Tilastokeskuksen tekemästä työvoimatutkimuksesta.

Kuvaaja 3. Kuolemaan johtaneiden työpaikkatapaturmien tapaturmasuhdeluku v. 2009-2018 (työpaikkatapaturmien lkm/100 000 työllistä). Kuvaajan tiedot taulukkomuodossa liitteessä 1C.

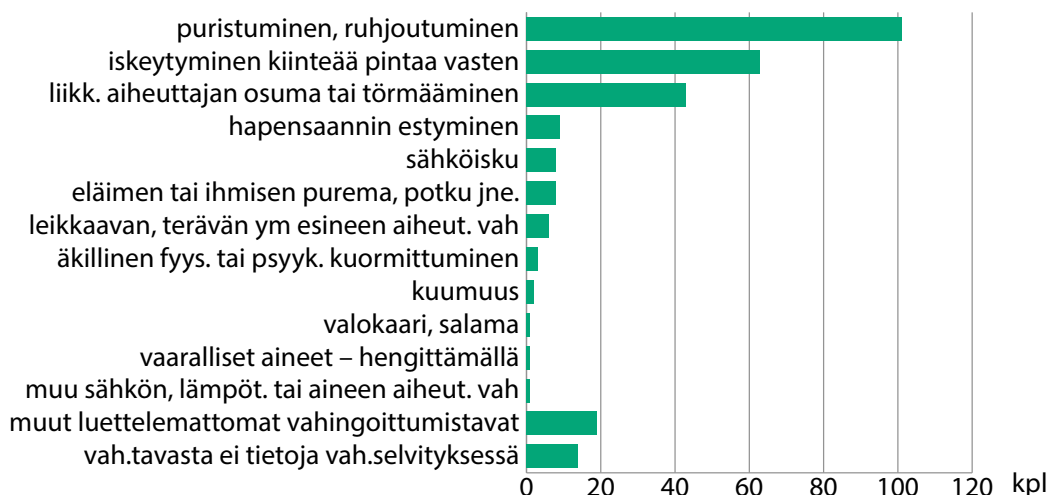
Merkittävä osa (20,4 %) tapauksista on aiheutunut putoamisen, hyppäämisen, kaatumisen tai liukastumisen seurauksena. Toiseksi eniten työpaikkakuolemia sattui aiheuttajan rikkoutumisen tai sen putoamisen seurauksena (19,4 %). Noin 17 % tapauksista vahingoittumista edeltävä poikkeava tapahtuma oli laitteen, työkoneen tai eläimen hallinnan menettäminen. Näistä arviolta vain muutama tapaus on aiheutunut eläimen hallinnan menettämisen seurauksena. Poikkeamasta ei ollut tietoa vahinkoselvityksessä noin 13,2 % tilastoiduista kuolemaan johtaneista työpaikkatapaturmista.

Suurimmassa osassa (58,8 %) vahingoittuminen on aiheutunut puristumisen, ruhjoutumisen tai kiinteää pintaa vasten iskeytymisen seurauksena. Liikkuvan aiheuttajan törmäämisen seurauksena 15,4 % sai kuolemaan johtaneet vammat. Näistä merkittävä osa on työkoneiden ja laitteiden, sekä ajoneuvojen alle jäämisiä. Kuolemaan johtaneiden työpaikkatapaturmien maakunnittainen jakautuminen on esitetty kuvassa 1.

Kuvaaja 4. Työpaikkakuolemat v. 2009-2018 poikkeaman mukaan (Poikkeamalla tarkoitetaan viimeisintä vahingoittumista edeltänyttä poikkeavaa tapahtumaa). Kuvaajan tiedot esitetty talukoliitteessä 1D.

Kuvaaja 5. Työpaikkakuolemat v. 2009-2018 vahingoittumistavan mukaan. Kuvaajan tiedot on esitetty taulukkoliitteessä 1E.

Alla muutamia lyhyitä vahinkokuvauksia näistä kuolemaan johtaneista työpaikkatapaturmista:

”Sai sähköiskun sähköpylvästä 20000 voltin korkeajännitejohdosta ”

”Sai surmansa myymälässä sattuneessa ampumavälikohtauksessa”

”Oli pudottamassa rekan perältä haketta, kun putosi purkumonttuun ja joutui hakekoneeseen”

”Putosi hevosen selästä ja löi päänsä maahan”

”Putosi neljän metrin korkeudelta betonilattialle”

”Jäänyt lankkunipun ja seinän väliin puristuksiin”

”Pudonnut n.4 metrin korkeudesta alumiinitikkailta asfaltille”

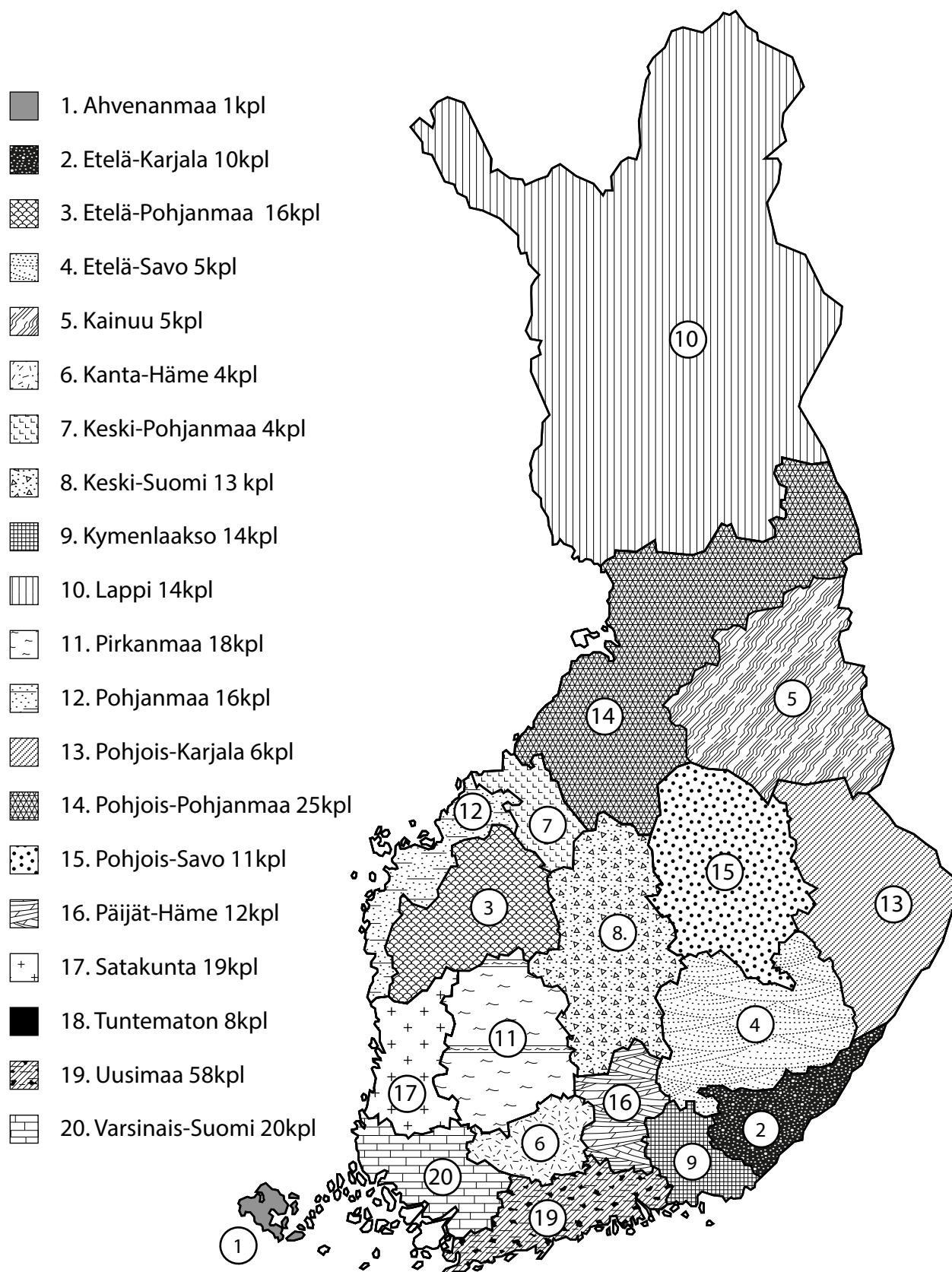
”Kumartui paperirullaa vaihtaessaan telastolle. Puristui rullan ja telaston väliin”

”Tunnelin katosta kivilohkareta rautakangella vääntäessä lohkarie irronnut ja pudonnut päälle”

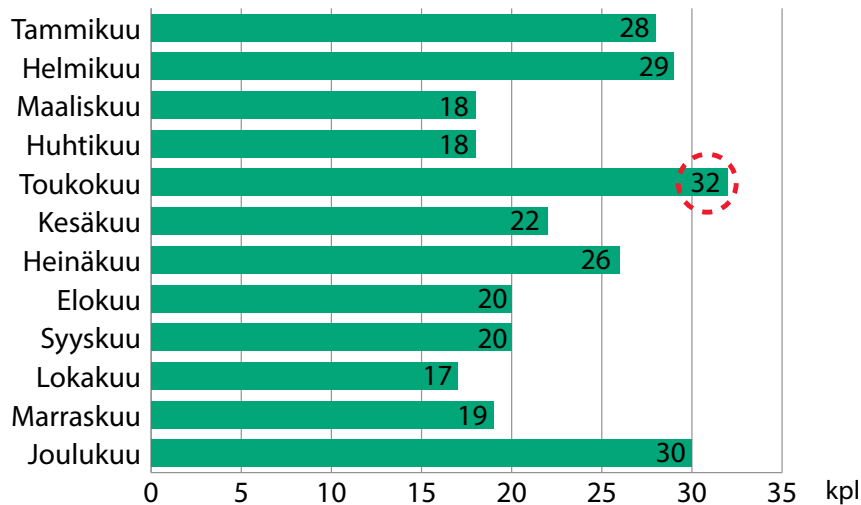
”Kaivantoturma, maan sortuminen työntekijän päälle”

”Rekka suistui ojaan ja pyörähti katon kautta ympäri”

Kuva 1. Työpaikkakuolemat 2009-2018 maakunnittain. Kuvan tiedot on esitetty taulukkoliitteessä 1F.

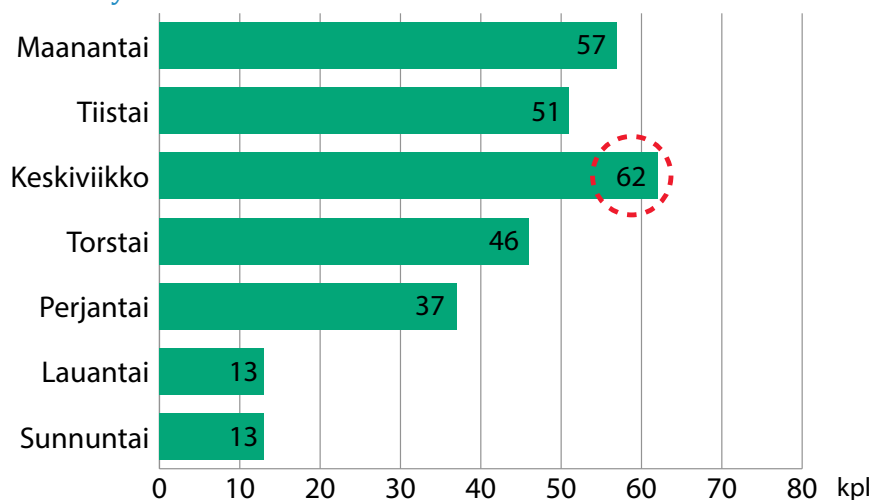

Kuvaaja 6. Kuolemaan johtaneiden työpaikkatapaturmien lukumäärät 2009-2018 kuukauden mukaan. Kuvaajan tiedot on esitetty taulukkoliitteessä 1G.

”Viimeisen kymmenen vuoden aikana kuolemaan johtanut työpaikkatapaturma sattui todennäköisimmin toukokuussa ja keskiviikkona”

Kuvaaja 7. Kuolemaan johtaneiden työpaikkatapaturmien lukumäärät 2009-2018 viikonpäivän mukaan. Kuvaajan tiedot on esitetty taulukkoliitteessä 1H.

ANALYYSISSÄ KÄYTETTY AINEISTO

Vuosien 2009-2017 tiedot perustuvat TVK:n työtapaturma- ja ammattitautirekisteriaineistoon ja vuoden 2018 tiedot TVK:n tietoon tullessiin tapauksiin. Näin ollen vuoden 2018 lukumäärät voivat vielä muuttua ja niitä onkin syytä pitää arviona. Esimerkiksi vakava työtapaturma, jossa henkilö kuolee vasta myöhemmin tapaturmasta aiheutuneisiin vammoihin, ei heti tule tietoomme kuolemaan johtaneena työtapaturmana. Vuoden 2018 luvut eivät näin ollen ole täysin vertailukelpoisia edellisvuosien lukumääriin.

Vuosien 2009-2017 luvuissa ovat yrittäjien osalta vain vapaaehtoisesti itsensä työtapaturma- ja ammattitautivakuutuksella vakuuttaneiden yrittäjien työpaikkatapaturmat.

TVK:N ONNETTOMUUSTUTKINNASSA ON TUTKITTU VUONNA 2018 SATTUNEITA TYÖ- PAIKKAKUOLEMIA

TVK tekee työpaikkaonnettomuuksien tutkintaa ja tuottaa niistä anonymoituja julkaisuja työturvallisuuden edistämiseksi. Tavoitteena on, että onnettomuustapauksia tutkimalla opitaan ja levitetään tietoa, jotta samankaltaisilta onnettomuuksilta vältytään tulevaisuudessa. Työturvallisuuden kehittymisen näkökulmasta on ensiarvoisen tärkeää, että tieto sattuneista työpaikkatapaturmista kerrotaan julkisesti. Näin tutkinnalla saavutettu tieto siirtyy eteenpäin ja on helpommin saatavilla.

TVK toteuttaa onnettomuustutkintaa yksityiskoh-
taisena työpaikkaonnettomuuksien tutkintana, eli
ns. TOT-tutkintana ja lyhyempien tapaturma-
raporttien muodossa työpaikkakuolemat.fi sivuilla.

Seuraavista vuonna 2018 sattuneista työpaikka-
kuolemista tai teemoista on aloitettu TOT-tut-
kinta:

[TOT 1/18 Kaksi asentajaa putosi tavarahissin
nostokorista sen pystytysvaiheessa](#)

[TOT 2/18 Sisäisen liikenteen työpaikkakuolemat
\(teematutkinta\)](#)

[TOT 3/18 Siivooja takertui linjastoon elintarvike-
tehtaalla](#)

[TOT 4/18 Työntekijä puristui sahalaiteen liik-
kuvien osien väliin](#)

Työpaikkakuolemat.fi sivuilla on julkaistu havain-
nollistavat tapaturmaraportit seuraavista vuonna
2018 sattuneista työpaikkakuolemista:

[Raportti 2/2018 Apumies puristui paalun alle](#)

[Raportti 3/2018 Kuljettaja kuoli työkonetta
huoltaessaan](#)

[Raportti 4/2018 Työntekijä jäi siilon alle](#)

[Raportti 5/2018 Rakennusapumies jäi kaivu-
koneen alle](#)

[Raportti 6/2018 Huoltomies jäi pientyökoneen alle](#)

[Raportti 1/2019 Trukki törmäsi asentajaan](#)

Kaikki raportit ovat vapaasti luettavissa ja käytet-
ävissä.

Lisätietoja: Otto Veijola,
Tapaturmavakuutuskeskus TVK,
otto.veijola@tvk.fi

Tässä analyysiraportissa esitetään analyysin laati-
joiden näkemys aiheesta.

Analyyysi on laadittu huhtikuussa 2019.

TAULUKKOLIITE 1

Taulukko A. Suomessa vuosina 2009-2018 sattuneet kuolemaan johtaneet työpaikkatapaturmat. Vuoden 2018 (*) tiedot ennakkotietoja.

	palkansaajien työpaikka- tapaturmat (kpl)	yrittäjien työpaikka- tapaturmat (kpl)
2009	26	6
2010	33	4
2011	26	3
2012	32	4
2013	16	2
2014	24	5
2015	27	3
2016	24	6
2017	16	3
2018*	16	3

Taulukko B. Suomessa vuosina 2009-2018 sattuneet kuolemaan johtaneet työpaikkatapaturmat ikäluokittain.

Ikäluokat	kpl
16-19	7 kpl
20-29	47 kpl
30-39	43 kpl
40-49	64 kpl
50-59	91 kpl
60-69	19 kpl
70-79	8 kpl

Taulukko C. Kuolemaan johtaneiden työpaikkatapaturmien tapaturmasuhdeluku v. 2009-2018 (työpaikkatapaturmien lkm/100 000 työllistä)

Työpaikkakuolemien lkm / 100 000 työllistä	
2009	1,30
2010	1,51
2011	1,17
2012	1,45
2013	0,73
2014	1,19
2015	1,23
2016	1,23
2017	0,77
2018*	0,75

Taulukko D. Työpaikkakuolemat v. 2009-2018 poikkeaman mukaan (Poikkeamalla tarkoitetaan viimeisintä vahingoittumista edeltänyttä poikkeavaa tapahtumaa)

	Määrä / poikkeama (kpl)
putoaminen, hyppääminen, kaatum., liukast.	57
aiheuttajan rikkoutuminen, putoaminen, ym.	54
laitteen, työkoneen tai eläimen hallinnan menettäminen	48
väkivalta, järkyttävä tilanne, poikkeava läsnäolo	19
sähköhäiriö, räjähdys, tulipalo	9
terävään esineeseen astum., kolhiminen, ym	7
henkilön äkillinen fyysinen kuormittuminen	4
aineen valuminen, purkaut. vuotaminen, ym.	3
muut luettelemattomat poikkeamat	41
poikkeamasta ei tietoja vah. selvityksessä	37

Taulukko E. Työpaikkakuolemat v. 2009-2018 vahingoittumistavan mukaan.

	Määrä / poikkeama (kpl)
puristuminen, ruhjoutuminen	101
iskeytyminen kiinteää pintaa vasten	63
liikk. aiheuttajan osuma tai törmäminen	43
hapensaannin estyminen	9
sähköisku	8
eläimen tai ihmisen purema, potku jne.	8
leikkaavan, terävän ym esineen aiheut. vah	6
äkillinen fyys. tai psyyk. kuormittuminen	3
kuumuus	2
valokaari, salama	1
vaaralliset aineet – hengittämällä	1
muu sähkön, lämpöt. tai aineen aiheut. vah	1
muut luettelemattomat vahingoittumistavat	19
vah.tavasta ei tietoja vah. selvityksessä	14

Taulukko F. Työpaikkakuolemat 2009-2018 maakunnittain.

	Määrä / poikkeama (kpl)
AHVENANMAA	1
ETELÄ-KARJALA	10
ETELÄ-POHJANMAA	16
ETELÄ-SAVO	5
KAINUU	5
KANTA-HÄME	4
KESKI-POHJANMAA	4
KESKI-SUOMI	13
KYMENLAAKSO	14
LAPPI	14
PIRKANMAA	18
POHJANMAA	16
POHJOIS-KARJALA	6
POHJOIS-POHJANMAA	25
POHJOIS-SAVO	11
PÄIJÄT-HÄME	12
SATAKUNTA	19
TUNTEMATON	8
UUSIMAA	58
VARSINAIS-SUOMI	20
Kaikki yhteensä	279

Taulukko G. Kuolemaan johtaneiden työpaikkatapaturmien lukumäärät 2009-2018 kuukauden mukaan.

Kuukaudet	kpl
TAMMIKU	28
HELMIKUU	29
MAALISKUU	18
HUHTIKUU	18
TOUKOKUU	32
KESÄKU	22
HEINÄKU	26
ELOKU	20
SYYSKU	20
LOKAKUU	17
MARRASKUU	19
JOULUKUU	30

Taulukko H. Kuolemaan johtaneiden työpaikkatapaturmien lukumäärät 2009-2018 viikonpäivän mukaan.

Viikonpäivät	kpl
MAANANTAI	57
TIISTAI	51
KESKIVIIKKO	62
TORSTAI	46
PERJANTAI	37
LAUANTAI	13
SUNNUNTAI	13

Tapaturmavakuutuskeskus TVK, Itämerenkatu 11-13, 00180 Helsinki